
Informe sobre la possible declaració com a bé de rellevància local (BRL) del Pou del Quint de Mislata

Autor: Comissió de Llegat Històric i Artístic
Coordinadors: Jesús Huguet i Carmen Morenilla
Aprovació: Ple de 25 de gener de 2010

Antecedents

Amb data 30 de novembre de 2009 te entrada en el registre del Consell Valencià de Cultura, núm. 1106, un escrit signat per la Sra. Ana Valcàrcel Gómez, directora de l'Àrea Administrativa Parlamentària de les Corts Valencianes, al que adjunta la sol·licitud de la Síndica del grup parlamentari Esquerra Unida-Bloc-Els Verds-IR, Sra. Mònica Oltra, per tal d'enllestir un informe per declarar com Be de Rellevància Local el Pou del Quint situat al terme municipal de Mislata.

La Comissió de Govern i Presidència del C.V.C. tramet la sol·licitud a la Comissió de Llegat Històric i Artístic per tal que actue en conseqüència. En la sessió de la Comissió de Llegat del mes de desembre s'encomana a la consellera Morenilla Talens i al conseller Huguet Pascual la realització de l'informe escaient.

Consideracions

Les construccions hidràuliques

El Consell Valencià de Cultura, des dels seus inicis, ha manifestat una especial dedicació i un interès rellevant sobre les construccions i patrimoni hidràulic valencià. Sense ser exhaustius, i no esmentant les consideracions sobre aquest tipus de patrimoni que s'han fet en informes i dictàmens genèrics sobre el patrimoni valencià, podríem citar els escrits sobre el Pantà de Tibi (1991), el Pantà d'Elx (2003), la Canal de Bellús (2004), l'Aqüeducte de Peña Cortada (2004), els Assuts de les séquies del Tribunal de les Auigües (2004), el conjunt industrial del riu Molinar d'Alcoi (2004), la séquia Major d'Elx (2004), la séquia Mislata-Quart de Poblet (2004), l'Aqüeducte de Morella (2005), les riberes del riu Túria (2006), el Patrimoni Hidràulic Valencià (2007), sobre diversos elements patrimonials i

projectes a Potries (2008), sobre el Barranc dels Molins d'Ares del Maestre (2008), les séquies del Tribunal de les Aigües i la Reial Séquia de Moncada (2008). Així com visites a molins hidràulics (Xàtiva, Ares,) o publicacions (com per exemple sobre la fàbrica de Murs e Valls a València).

Tot i la importància històrica que l'aprofitament de l'aigua ha tingut en la societat i història valenciana cal considerar com escaient eixa dedicació informativa i assessora sobre elements hidràulics que han condicionat no sols l'economia o l'agricultura sinó també la pròpia existència i identitat de valencianes i valencians. Per tot això considerem que tota construcció o element relacionat amb la cultura de l'aigua ha de ser contemplat des d'una vessant interessada i preocupada pel manteniment. No devem d'oblidar que diversos elements lligats a l'aigua són alguns dels trets més rellevants i simbòlics de les civilitzacions que ens han conformat. Avui encara podem observar que determinats partidors de les séquies del Tribunal de les Aigües estan construïts amb mesures fenícies o gregues (colzes) o que part de la xarxa romana i musulmana encara es aprofitada per abastir camps i poble.

El Pou del Quint

En 1914 els socis de la Comunitat de Regants del Stmo. Cristo de la Fe de Mislata constitueixen una societat per tal d'aconseguir aigua per a les seues necessitats (bàsicament per regar l'horta de Mislata) i construeixen un pou, denominat oficialment com del Cristo de la Fe (cal tenir present que el Crist de la Fe és el patró de la població), que s'inaugura en 1915.

La manca d'aigua potable i la necessitat de reg convertiren el pou en l'abastidor de tot tipus en el poble i el camp. Només després de la 2ª República s'instal·larien les conduccions per tal de portar aigua potable a les cases.

L'edifici, modest però amb una estructura clàssica d'aquests tipus de construcció hidràulica, esdevé un referent per als veïns ja que serveix les seues necessitats, però també és un element identitari situat en els límits amb el terme municipal de Quart de Poblet, al costat de l'Hospital Militar. Perduda la seua raó originària es cedit a l'ajuntament de Mislata, que en 2003 estableix un protocol amb la Universitat Politècnica de València per tal de rehabilitar el pou i dedicar-lo a museu etnogràfic.

Cal assenyalar que les darreres pluges i l'abandonament, i manca d'obres de restauració, han afectat l'edifici, però això no deuria ser obstacle per una repristinització d'una construcció que a més de simbòlica esdevé ja singular després de les destruccions que les darreres dècades s'han produït en elements hidràulics.

Per altra part al voltant de l'edifici el desenvolupament urbà ha generat un barri que es veu identificat amb el pou, per això l'associació de veïns rep el nom del Quint.

Conclusions

1.- El Pou del Quint és una bona mostra de construcció hidràulica de principis del segle XX i referent d'una època en que aquests tipus d'obres milloraven no solament la capacitat agrícola sinó també la domèstica i urbana.

2.- El Pou del Quint com element hidràulic i referent identitari d'un barri i una població te totes les característiques per a ser declarat Be de Rellevància Local.

3.- Per altra part, i malgrat que l'estat actual presenta una situació lamentable, l'existència d'un panell ceràmic i una torreta industrial (per l'entrada i eixida d'energia elèctrica) podria encabir l'edifici entre les raons esmentades en l'addicional 5ª de la reforma de 2007 de la Llei de Patrimoni Cultural Valencià per tal de ser declarat d'ofici Be de Rellevància Local.

4.- Instem a l'ajuntament de Mislata per tal que inicié l'expedient de declaració de Be de Rellevància Local i estudie el que considerem una bona mesura: dedicar el Pou del Quint a museu etnogràfic, i, encara recomanaríem, que amb especial atenció al passat hidràulic de la població.

5.- Aquest informe s'enviarà a les Corts Valencianes, per tal que el lliure igualment al grup parlamentari peticionari; a la Conselleria de Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana; a l'ajuntament de Mislata i a la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.